BOUTERBODE

Op 1 juni vond in het museum 't Behouden Huys op West-Terschelling de presentatie plaats van het boek *Et ynstroeperke*, een *Paulus*-uitgave vertaald in de drie dialecten van Terschelling.
Dit gebeurde in aanwezigheid van de vertalers, insprekers en subsidiënten. En ook burgemeester Wassink van Terschelling was deze middag van de partij.

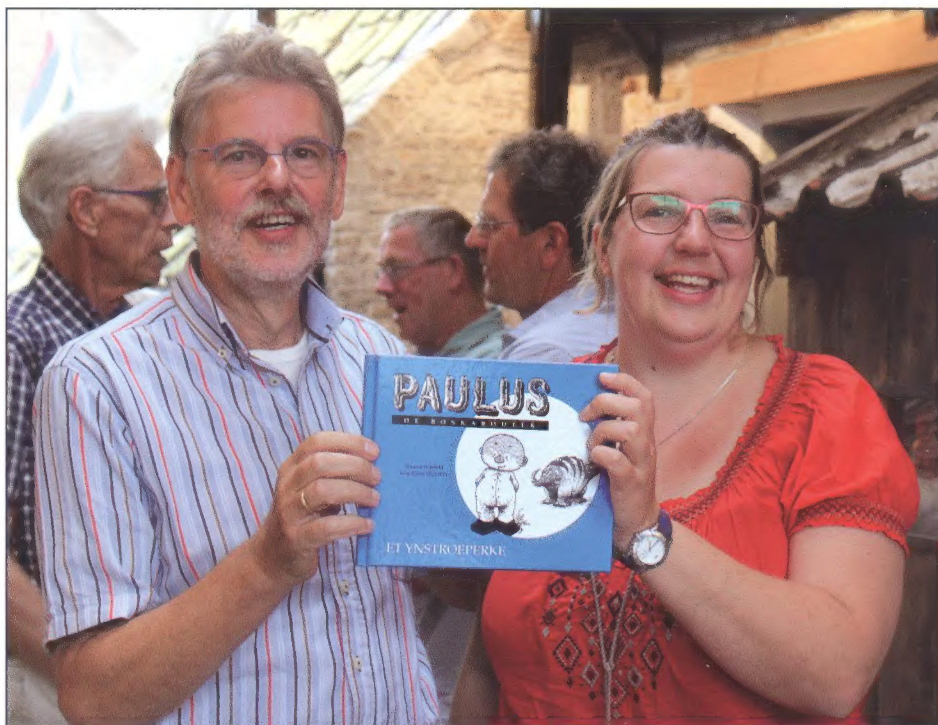

FOTO WEEKBLAD DE TERSCHELLINGER

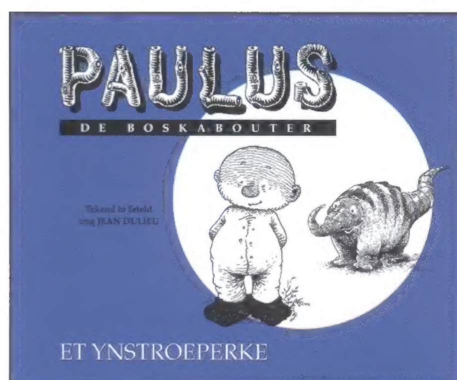
Et ynstroeperke feestelijk gepresenteerd

'Tekend in feteld trog Jean Dulieu' staat op het omslag te lezen. En dat geeft al aan dat het geen Nederlandse uitgave is, maar een Schyljelôner boekje. Het is een oblong stripuitgave die eerder als *De hansop* deel uitmaakte van de Rode Reeks en net als voorheen het boek *De winskhoed* is het vertaald in de drie dialecten die het Waddeneiland Terschelling rijk is. Salomo de raaf en Ome Hinke praten Westers, Oehoeboeroe spreekt het wat deftiger Mezlânsers en alle overige figuren spreken het Aasters. Nou lijkt dat wat ingewikkeld, maar de dialecten ontlopen elkaar niet veel en het Terschellings – als we de drie dialecten gezamenlijk zo mogen noemen – is ook zonder kennis goed te lezen en te begrijpen.

Audiovisuele aanrader

Het *Paulus*-stripverhaal in deze tweede Terschellinger uitgave is aangevuld met een woordenlijst en extra informatie over de jaren

– LEES VERDER OP PAGINA 2

Drie dialecten

De oorzaak van het ontstaan van drie dialecten op Terschelling lag in de beslissing in 1502 om het eiland onder Hollands bestuur te plaatsen. Het gezagscentrum werd naar Midsland verlegd, midden op het eiland dus, waardoor de bewoners daar meer en meer Hollands gingen spreken. Het keurige Meslânzers kreeg hierdoor een wat hogere status. Het Westers en de Aasters maakten – zo ver uit elkaar – daarna hun eigen ontwikkeling door en zo ontstonden er geleidelijk steeds meer verschillen.
In het nieuwe Terschellinger boekje zijn die verschillen gelukkig te overzien. Waar Paulus bijvoorbeeld spreekt van een ynstroeperke (Aasters), noemt Oehoeboeroe het een instruperke (Meslânzers) en heeft Salomo het over een frischiter (Westers).

Twadde Schyljelôner boekje

Paulus de boskabouter
Et ynstroeperke
Eerste druk – 2018
ISBN 978 90 6447 050 9
€ 14,90

Et ynstroeperke feestelijk gepresenteerd

– VERVOLG VAN PAGINA 1

dat Dulieu op het eiland woonde. Het grote verschil met *De winskhoed*, het voorgaande boek, zit 'm echter in de toevoeging van een luisterboek-cd, waardoor je nu ook kunt horen hoe je deze mooie dialecten uitspreekt. Een audiovisuele aanrader!

Het eerste exemplaar werd bij deze gelegenheid uitgereikt aan Aukje van Akkeren-Schol uit Formerum. Haar vader, de bekende eilander Teunis Schol, schreef vlak voor zijn overlijden een bijdrage voor het informatieve gedeelte van het boek en leende tevens zijn stem voor de tekst van Ome Hinke.

Et ynstroeperke is op Terschelling op vijf plaatsen verkrijgbaar, maar ligt ook aan de vaste wal in de boekhandel en stripwinkel. Daarnaast kan iedereen boek-en-cd bij onze eigen webwinkel bestellen via **www.demeulder.nl**

Hoorn 26, het huidige Kooiweg 1 in Klein Lies

In 1946 zag Jean Dulieu kans een oude boerderij op Terschelling te kopen. Paulus stond nog in de kinderschoenen, maar de ongerepte natuur van het eiland leverde hem voldoende inspiratie op om de strip tot een succes te maken. Terschelling deed haar invloed gelden. Het grote bos werd regelmatig vervangen door het duin en Oehoeboeroe begon zelfs het Aaster woord 'heeldal' te gebruiken.

Paulus winterboek en Paulus en Wawwa spelen zich feitelijk af in het Hoorner bos en menig eilander heeft nog herinneringen aan Dulieus aanwezigheid. Helaas zullen al die herinneringen beetje bij beetje verdwijnen.

Mooie instituten als 't Behouden Huys houden de geschiedenis van Terschelling levend, maar als het om niet tastbare zaken gaat, zoals ook de taal die eeuwen lang op het eiland werd gesproken, dan wordt dat bewaren opeens veel moeilijker. Vandaar ons audiovisuele project rond Et ynstroeperke.

Boeken maken is een mooi vak. En als je Dulieus werk als voertuig mag gebruiken om een stuk cultureel erfgoed in de schijnwerper te zetten, dan is dat een feest. Boek en cd vormen samen een monumentje voor de dialecten die tot op de dag van vandaag op Terschelling worden gesproken.

UIT DE SCHATKAMER VAN

AFLEVERING 13

Na honderden Paus Paulus-postzegels werd in 2008 eindelijk een officiële Jean Dulieu Paulus-zegel uitgebracht. Het was de eerste én tevens enige keer dat PostNL de boskabouter in beeld bracht (BB#35).

In de aanloop naar de boekpresentatie van *Et ynstroeperke* vonden we de tijd rijp om bovenstaande een vervolg te geven.

Daarom ontwierpen we begin dit jaar een *Paulus-ynstroeperke*-zegel voor het verzenden van de uitnodiging om de presentatie van het Terschellinger boekje bij te wonen.

Ongebruikte penneschets

Als illustratie gebruikten we een uitsnede van een kleine, ingekleurde penneschets. Een van de vele die de kunstenaar voor zijn stripverhaal *De hansop* maakte en waarvan het merendeel in de la verdween.

Deze tekening met de kabouterafmetingen 5x7 cm lag jarenlang zuurvrij opgeslagen in ons Archief Jean Dulieu, met het idee hem ooit voor een dergelijk doel te gaan gebruiken. Twee maanden terug viel alles op z'n plaats en kon het idee alsnog worden uitgevoerd.

Wat een poppenkast

Musea krijgen af en toe voorwerpen aangeboden ter uitbreiding van hun collectie. En telkens is het weer spannend of zo'n gift uit kunstzinnig of geschiedkundig oogpunt werkelijk van waarde blijkt te zijn. Is het een mooie aanwinst, of toch een zeepbel?

Museum 't Behouden Huys op Terschelling deed onlangs een beroep op de kennis van het Archief Jean Dulieu, nadat er een poppenkast was aangeboden waarvan de eigenaar vermoedde dat het wel eens dé Paulus-poppenkast geweest zou kunnen zijn.

Wereldnieuws

Van jong af aan was Jean Dulieu geboeid door de mogelijkheden van het poppenspel en toen hij in 1946 vanuit Amsterdam naar Terschelling verhuisde, was het opzetten van een poppenversie van *Paulus* een van zijn doelstellingen.

Het maken van goede poppen en het oefenen met de verschillende stemmen kostte hem veel tijd, waardoor de eerste voorstelling pas in 1948 op het waddeneiland plaatsvond.

Ons archief kreeg lang geleden al eens de beschikking over een tweetal paneeltjes, waarvan gezegd werd dat het restanten betrof van de oorspronkelijke kast. Dat nu de 'echte' kast alsnog boven water was gekomen zou 'wereldnieuws' betekenen!

Kunst of kitsch

De foto die we uit Terschelling ontvingen temperde onze hoop. Het museum had al zo z'n twijfel over de echtheid en dat was maar goed ook, want uit kunstzinnig oogpunt leek het nergens op.

De kwaliteit van de geschilderde Paulus op de voorkant van het bouwwerk is amateuristisch en staat in geen verhouding tot het werk uit Dulieus beginperiode. Ook al was zijn tekenstijl in de eerste *Paulus*-jaren nog groeiende en in alle opzichten zelfs zeer eenvoudig, het had al wel duidelijke kenmerken van het kunstenaarschap dat Jean Dulieu in de daaropvolgende jaren in staat stelde zich te ontwikkelen tot een verbazingwekkend niveau.

De Paulus op de poppenkast mist die kwalificatie volkomen. Deze kast is niet die van Jean Dulieu uit 1948, dateert aanwijsbaar uit een latere periode en is beslist ook niet door hem beschilderd.

Om dat te bewijzen leggen we er een *Paulus*-ansichtkaart naast die Jean Dulieu begin jaren zestig voor een kaartenserie van Stichting Voor het Kind schilderde. Het is onmiskenbaar dat deze afbeelding als voorbeeld diende voor degene die deze kast in elkaar knutselde. Meer kunnen we er helaas niet van maken. ***Pets!*** doet de zeepbel.

POST VOOR PAULUS

Een selectie uit de vele brieven en e-mails die u ons in de afgelopen periode toestuurde. De afzenders kregen de Paulus-boekenlegger toegestuurd.

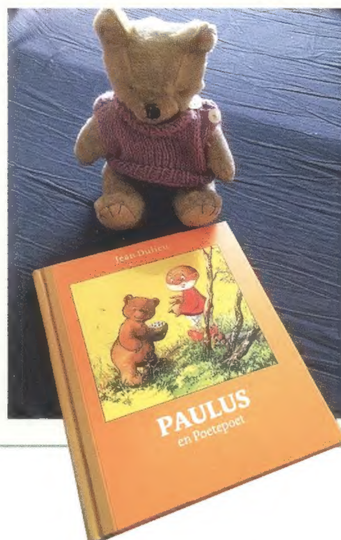
Tuintje

De laatste Bouterbode *was er wel één van afscheid nemen; afscheid van de Gouden Klassieker Reeks, Poetepoet die afscheid neemt van Paulus, Dulieu die een punt zet achter Paulus... Heb je plannen om net als Paulus alleen nog maar in je tuintje bezig te zijn? Hopelijk heb je na de Gouden Klassiekers nog veel plannen voor andere mooie Paulus-uitgaven voor ons.*

Léon Weeterings
HEESCH

Poetepoet

Geweldig! Eindelijk is het raadsel opgelost. Mijn knuffelbeertje – ik kreeg hem bijna 50 jaar geleden – heeft sinds ik hem kreeg de naam Poetepoet. Mijn moeder kon me vertellen dat er een beertje in een tv-serie zo heette, maar wist niet meer welke serie... Ik ben van 1964, kreeg mijn beertje op mijn vierde. Zal mijn moeder het boekje dan ooit voorgelezen hebben? Vast! Ik heb geen idee. Ergens moet ik het rond 1968 ook gehoord/gezien hebben, anders had mijn beertje geen Poetepoet geheten... Maar ben wel erg blij dat ik nu weet dat Poetepoet geen verzinsel is geweest. Hij staat nog altijd op de rand van mijn bed

Gelske Plat-Zwaaneveldt
STEENWIJKERWOLD

De eerste *Poetepoet*-boekuitvoering met gekleurde platen verscheen in 1965. De voorlaatste herdruk is van 1975.

Daarna was het 48 jaar wachten tot maart 2018, toen het boek in de reeks **Gouden Klassiekers** werd opgenomen.

In de jaren 1968-1969 zond de NTS (voorloper van de NOS) op zondagmiddag tien minuten durende marionettenfilms uit van *Paulus* die in z'n geheel door Dulieu werden gemaakt. Poppen, teksten, beweging, stemmen, alles deed hij (weer) zelf.

In drie afleveringen kwam Poetepoet voor: *Bontjas voor Eucalypta*, *Boze beesten in het bos* en *Beren bedtijd*.

– DE REDACTIE

DRAKENSPELLETJES – door Jean Dulieu

'Flipje,' zei Paulus tegen het draakje, toen ze samen naar zijn boom wandelden, 'je komt bij me logeren, daar is niets meer aan te doen. Maar eigenlijk kan ik je niet hebben. Wil je daar rekening mee houden?'
'*Grrr*,' zei Flipje verbaasd, 'ik kan niet eens rekenen.'
'Ik bedoel: of je er een beetje aan wilt denken. Je kunt toch wel denken?'
'Jawel,' zei Flipje aarzelend, want hij was ook daar niet helemaal zeker van. 'Op wat voor manier moet ik dat doen, dat denken?'
'Nou,' legde Paulus uit, 'ik verwacht dat je je netjes zult gedragen, rustig en beheerst, zoals dat een fatsoenlijke draak betaamt.'
'Juist,' zei Flipje en krabde zó hard achter een van zijn kophorens, dat er kleine vonkjes uit sprongen.
'Géén brand stichten,' waarschuwde Paulus meteen, 'en dat betekent dus niet meer achter je horens krabben.'
'Goed,' zei Flipje gedwee. '***HAAAA**-tsjoe!*'
Flipje niesde een geweldige vlam uit zijn neusgaten.
Paulus maakte een sprong van schrik.
'Niet meer niezen,' riep hij dringend.
'Nog meer niet?' vroeg Flipje een beetje beledigd.
'Van alles niet,' antwoordde Paulus benepen. 'Niet buitelen, niet stoeien, niet kwispelen...'
'Kom nou,' zei Flipje verontwaardigd, 'dan blijft er niks meer over. Ik moet toch wát doen?'
'Natuurlijk,' zei Paulus zenuwachtig, 'natuurlijk, Flipje. Jij mag – dat spreekt vanzelf – natuurlijk mag jij... *hm*... van alles doen. Meer wel dan niet, hoor...'
'***HAAAAAA***,' zei Flipje.

'Ik bedoel,' zei Paulus gauw, 'meer niet dan wel. Maar je zult het toch heel gezellig bij me hebben. Vast wel. Tenminste, dat hoop ik.'
Ze waren inmiddels thuis gekomen. 'Mag ik een spelletje doen?' vroeg Flipje.
'*Hm*,' zei Paulus, 'dat hangt ervan af wat het voor een spelletje is. Vertel 't me maar.'
'Ik zal het je wel even voordoen,' zei Flipje haastig en meteen deed hij het voor.
Boven het gekraak van meubeltjes, het geknetter van Flipjes lachvlammetjes en het gerinkel van brekend servies uit, riep Paulus: '***NEEEEE***, Flipje, dit spelletje niet!'
'Maar Paulus,' zei Flipje teleurgesteld, 'wat mag ik dan wel? Ik wil iets leuks doen.'
'Ja,' zei Paulus, 'iets leuks. Ik moet er even over nadenken, maar dan vind ik vast wel iets. Ik... lieve help, dat is waar ook. Volgende week is het al Kerstmis.'
'Fijn,' zei Flipje, 'mag ik dat helemaal alleen opeten?'
'Wat?' vroeg Paulus.
'Kerstmis,' zei Flipje.
'Maar Flipje,' zuchtte Paulus, 'Kerstmis kun je toch niet opeten. En een draak heeft niets met Kerstmis te maken. Kerstfeest wordt gevierd met kaarsen en een kerstboom en glinsterende dingetjes, maar nóóit met een vuurspuwende draak. *Oooooo*, wat moet ik daar nu mee aan?'

(WORDT VERVOLGD)

BOUTERBODE 77
REDACTIE Maarten J. de Meulder
POSTADRES Dobbenwal 47 – 9407 AD Assen
MAILADRES info@demeulder.nl

ABONNEMENT – BB76 t/m 80: € 9,00 (of € 8,50 met autom. incasso) op NL97 INGB 0003 9454 95 t.n.v. Uitg. De Meulder, Assen – of via aankoop in de webwinkel van www.demeulder.nl

VORMGEVING Rudy Vrooman, Zaandam
VERANTWOORDING PAULUS-ILLUSTRATIES

TIJDSCHRIFTCODE ISSN 1388-2465